

N:o 15.

Af Herr **C. F. Wærn:** *Om afåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande ändring i Kongl. kungörelsen angående öfverlåtelse af åbo- och skatterätt till under bruk skatteköpta hemman den 24 Maj 1878.*

Genom Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 24 Maj 1878 angående öfverlåtelse af åbo- och skatterätt till under bruk skatteköpta hemman förordnades, bland annat, att den, som innehade lagligen befästad åborätt å under bruk skatteköpt hemman, skulle ega rätt att till vederbörande bruksegare öfverlåta sin åborätt, men till min kunskap har kommit att tillämpningen af denna nyttiga förordning har mött stora och i många — kanske i alla — förekommande fall öfverstigliga hinder.

Såsom af de citerade ordalagen synes, måste nemligen åborätten, för att kunna till bruksegaren öfverlåtas, vara "lagligen befästad", men då nya åboar å under bruk skatteköpta hemman icke blifvit af någon embetsmyndighet antagna eller ens hos någon sådan anmälda, utan besittningen af dessa hemman berott på öfverenskommelse med en afgående åbo eller vid dödsfall med eller mellan hans arfvingar, så finnes icke numera någon lagligen befästad åborätt till dylika hemman.

Min vördsamma motion afser derföre att något annat sätt, till förekommande deraf att icke tredje mans rätt må genom försäljningen kunna skadas, måtte utfinnas, och såsom ett lämpligt sådant anser jag, att Konungens befallningshafvande, hos hvilken det enligt förenämnda nådiga kungörelse, jemförd med Kongl. kungörelsen den 8 Maj 1863, nådiga brefvet den 5 Februari 1808 och Kammarkollegii derpå grundade kungörelse den 29 i samma månad, åligger den, till hvilken åborätten blifvit öfverlåten, att derom göra anmälan, måtte i kungörelse om öfverlåtelsen förelägga den eller dem, som kunna anse sig hafva företrädesrätt till åboskapet att inom natt

och är vid behörig domstol göra denna sin förmenta rätt gällande vid påföljd att försäljningen eljest blifver beståndande äfven i det fall att sådan rätt sedermera kunde bevisas.

Ett sådant stadgande skulle icke innebära någon obillighet emot den, som möjligen kunde hafva bättre rätt till besittningen än åboen, ty först och främst borde han ju, om han ville af sådan rätt sig begagna, hafva utan afseende på försäljningen instämt åboen, och för det andra, så skulle han derigenom ingalunda förlora sin talan emot åboen, utan endast sin rätt att förhindra försäljningen af det, om hvars besittning han icke vinnlagt sig.

Jag får derfor vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att den i Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 24 Maj 1878 angående öfverlåtelse af åbo- och skatterätt till under bruk skatteköpta hemman förekommande bestämmelsen, att åborätten för att kunna öfverlätas skall vara lagligen befästad, måtte upphävas, och i dess ställe förordnas, att Konungens befallningshafvande vid skeende anmälning om gjord öfverlåtelse skall i derom utfärdad kungörelse förelägga den eller dem, som anse sig hafva bättre rätt till besittning af ifrågavarande hemman, att inom natt och år instämma åboen, som gjort öfverlåtelsen, och sin talan derefter fullfölja vid påföljd att öfverlåtelsen utan afseende på senare instämd talan blifver beståndande.

Stockholm den 26 Januari 1880.

C. F. Wærn.
